

На основу члана 83. Закона о електронским медијима („Службени гласник РС“ бр. 92/23),

Савет Регулаторног тела за електронске медије, на седници одржаној дана 7. маја 2024. године, донео је

П Р А В И Л Н И К **о доступности програмских садржаја особама оштећеног слуха односно вида**

Предмет правилника

Члан 1.

Овим правилником се ближе уређују обавезе пружалаца медијских услуга телевизије да своје програмске садржаје учине доступним особама оштећеног слуха односно вида, начин коришћења српског знаковног језика, отвореног и затвореног титла и звучног описа и начина извештавања, како би се обезбедило њихово несметано остваривање права на јавно информисање.

Значење израза

Члан 2.

Отворени или затворени титлови су натписи на екрану којима се у текстуалном облику изражава емитовани говор или други звук програмског садржаја и који су у највећој мери синхронизовани са емитованим звуком.

Отворени титлови се чине доступним уз садржај свим гледаоцима независно од њихове воље, док се затворени титлови чине доступним посредством додатне услуге (нпр. телетекст и сл.), а гледалац својевољно одлучује да ли ће их користити.

Српски знаковни језик је природни облик комуникације глувих који има своја језичка својства (граматичке функције, фонологију, морфологију, синтаксу), а посредством кога тумач за знаковни језик интерпретира говорни језик или други звук програмског садржаја за гледаоце са оштећеним слухом (у даљем тексту: знаковни језик).

Тумач за знаковни језик је лице које је, у складу са законом, стекло стручно знање за обављање послова превођења говорног језика на знаковни језик и обрнуто.

Отворени или скривени звучни опис садржаја (аудио-дескрипција) је наративни опис програмског садржаја уз који се чини доступним, и то његових важних делова (место догађања, окружење, боје, изрази лица и покрети ликова и др.) које слепи не би могли опазити или разумети посредством редовних звукова садржаја.

Отворени звучни опис садржаја се чини доступним уз садржај свим гледаоцима независно од њихове воље, док се скривени звучни опис чини доступним посредством додатне услуге (нпр. посебна апликација и сл.), а гледалац својевољно одлучује да ли ће га користити.

Доступност програмских садржаја особама оштећеног слуха односно вида

Члан 3.

Пружалац медијске услуге дужан је да, у складу са својим финансијским и техничким могућностима, свој програм и садржај учини доступним особама оштећеног слуха, односно вида и да константно ради на укључивању српског знаковног језика, отвореног и затвореног титла и звучног описа (аудио-дескрипција).

Начин коришћења титлова и знаковног језика

Члан 4.

Слова и знаци који се користе у оквиру титлова треба да буду јасно видљиви, с обзиром на њихову величину и боју, боју визуелног садржаја уз који се чине доступним, као и боју њихове подлоге ако се иста користи.

Титлови се чине доступним у доњем делу екрана, осим у случајевима када се на тај начин заклањају уста лица које говори или друга значајна информација или активност.

Осим говора, титлови јасно саопштавају и друге емитоване звукове, као што су расположење, односно темпо емитоване музике и текст песме, реакције публике у студију итд.

Простор на екрану намењен тумачу за знаковни језик који путем знаковног језика интерпретира звукове програмских садржаја треба да буде смештен у доњи десни угао екрана и не треба да буде мањи од 1/6 емитоване слике и преко њега не смеју да се објављују други садржаји (потписи, текст у кајрону и сл). Позадина иза тумача треба да буде једнобојна и без ометајућих садржаја.

Тумач за знаковни језик примењује технике којима ће глумима указати на то чији се говор преводи у српски знаковни језик, као и технике којима ће њихову пажњу усмерити на друге важне звукове. Тумач за знаковни језик мора носити тамнију једнобојну одећу, не сме носити упадљив накит нити сме имати упадљиве детаље на ноктима и рукама који ометају праћење превода на знаковни језик. Дозвољено је да виртуелни тумачи изгледају другачије, посебно у дечијем програму.

Доступност програмског садржаја у изборној кампањи

Члан 5.

Јавни медијски сервис и комерцијални пружаоци медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на подручју целе Републике Србије, у складу са својим финансијским и техничким могућностима, дужни су да изборни програм приказан у централној информативној емисији, учине доступним особама оштећеног слуха односно вида.

Обавеза из става 1. овог члана примењује се и на комерцијалне пружаоце медијске услуге који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем, ИПТВ и др.), чији број корисника услуге дистрибуције медијског садржаја прелази 1.000.000.

Пружаоци медијских услуга који су имаоци дозволе у појединачној или збирним сервисним зонама, а која није подручје целе Републике Србије, дужни су да, у складу са својим финансијским и техничким могућностима, у току дана садржај најмање једне информативне емисије, која се у целости или у делу бави изборном кампањом, учине доступним особама оштећеног слуха односно вида.

Обавеза из става 3. овог члана примењује се и на пружаоце медијске услуге који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем, ИПТВ и др.), чији број корисника услуге дистрибуције медијског садржаја не прелази 1.000.000.

Доступност хитних информација од значаја за живот и здравље

Члан 6.

Пружалац медијске услуге дужан је да приликом преношења хитних информација од значаја за живот и здравље, исте учини доступним особама оштећеног слуха, односно вида.

Обавеза из става 1. овог члана састоји се у приказивању отвореног титла који је истакнут светлосним знаком и трептањем у јаркој боји, праћен истовремено аутентичним звучним сигналом, све док траје опасност.

Пружалац медијске услуге, који је у свом програмском елаборату предвидео пружање медијске услуге на језицима националних мањина, дужан је да приликом преношења хитних информација од значаја за живот и здравље, исте учини доступним особама оштећеног слуха, односно вида те националне мањине, на начин прописан ставом 2. овог члана.

Обавеза извештавања

Члан 7.

Пружаоци медијске услуге дужни су да једном годишње, и то до 31. јануара текуће године, извести Регулаторно тело за електронске медије (у даљем тексту: Регулатор) о извршавању обавеза из овог правилника за претходну годину, тако што ће поднети следеће податке:

- 1) о врсти програмског садржаја доступног особама оштећеног слуха односно вида;
- 2) датум емитовања, називу емисије, трајању емисије;
- 3) начин доступности програмског садржаја особама оштећеног слуха односно вида;
- 4) недељни, месечни и годишњи удео програмског садржаја прилагођеног особама оштећеног слуха односно вида.

Престанак важења прописа

Члан 8.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Препорука о већој доступности програмских садржаја особама са инвалидитетом (објављена на сајту Регулаторног тела за електронске медије 24. маја 2019. године) и Препорука о начину коришћења титлова и знаковног језика (објављена на сајту Регулаторног тела за електронске медије 9. фебруара 2015. године).

Ступање на снагу

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 755/2024/1
У Београду, 7. маја 2024. године
Регулаторно тело за електронске медије
Председница Савета

Оливера Зекић